

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ**

Освіта збереже Україну!

Матеріали II Всеукраїнських Прокопенківських читань
(14 червня 2023 року)

м. Харків

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ- МУЗИКАНТІВ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
Сімакова С. І.	227
МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО- МАТЕМАТИЧНОЇ ТА ПРИРОДНИЧО- ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ У ЗДО	
Смолянчук Н. М., Партола В. В.	234
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ	
Собченко Т. М., Федоренко В. В.	238
ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В КУРСІ «ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ»: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	
Солошенко О. М.	242
«ЛЮДИНА У СВІТІ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ» – ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ПРОКОПЕНКА	
Соляр В. В.	246
КОМПОНЕНТИ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ Й ДИДАКТИКО-МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО	
Танько Т. П., Григоренко В. Л.	251
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ В АВСТРІЇ	
Тарарак Н. Г.	258
НОВІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ВСТУПНИКІВ НА ПЕДАГОГІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ	
Ткаченко Л. П.	263
ОРГАНІЗАЦІЯ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ У НІМЕЧЧИНІ	
Ткаченко Т. В.	266
ТВОРЧЕ САМОВИРАЖЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ХОРЕОГРАФА	
Тянь Фейфань	271
ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ІНШОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ПРАВОЗНАВЦЯ	
Фідаєва Тетяна	275
ГУМАНІСТИЧНИЙ СВІТОГЛЯД ЯНУША КОРЧАКА – ОРІЄНТИР ДЛЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ	
Філатова Л. С., Кожан І. М.	279
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ	
Хоу Ісюань, Ло Юаньвень	283
ПІДГОТОВКА ДИЗАЙНЕРІВ АНІМАЦІЇ В КИТАЙСЬКІЙ НАРОДНІЙ РЕСПУБЛІЦІ	
Цуй Кеке	287

НОВІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ВСТУПНИКІВ НА ПЕДАГОГІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Ткаченко Л. П.

доктор педагогічних наук, професор

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

м. Харків, Україна, e-mail: lidiyatkachenko45@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10116172>

Сьогодні педагогічні заклади освіти особливо переймаються питаннями вступної кампанії та формування студентської спільноти. І справа не лише в потужних наборах, які дозволять закладу претендувати на високі рейтингові показники, а в створенні бази для якісної освіти в цілому, оскільки маємо справу із цілісною системою взаємопов'язаних факторів: абітурієнти з високими академічними показниками стануть високопрофесійними педагогами, які підготують учнів з високим рівнем знань. Саме тому питання формування контингенту вступників на педагогічні спеціальності доцільно розглядати як комплексну соціально значущу проблему і шукати якісно нові підходи для її вирішення. Розглянемо основні, на нашу думку, принципові положення формування контингенту потенційних вступників до педагогічних ЗВО.

Одним з пріоритетних показників до зарахування на педагогічні спеціальності є позитивна мотивація абітурієнта, його бажання долучитися до педагогічної діяльності. З метою формування такої мотивації доцільно не лише орієнтувати випускника на роботу в школі, а й розгорнути соціальні програми державного рівня, які б надавали переваги молодому фахівцю: пільгові кредити на житло, пристойне грошове забезпечення, тривала відпустка, можливість творчих відпусток і стажувань закордоном для вивчення передового європейського досвіду. А головне – держава має підтримувати позитивний імідж педагогічних працівників, підкреслювати їхню державотворчу місію, сприяти їхньому професійному й особистісному зростанню.

Кожен заклад вищої освіти прагне залучити до навчання абітурієнтів з високими показниками академічної успішності. Цілком зрозуміло, що на

міцному фундаменті шкільних знань значно краще розвивати інтелектуальний і формувати професійний потенціали майбутнього вчителя. Дуже б хотілося повернутися до практики підготовки вчителя-енциклопедиста, людини з широким кругозором, сформованим естетичним смаком, здатної до постійного саморозвитку. Достатньо часто саме вчитель стає першим провідником у світ театрального, музичного, образотворчого мистецтва, розкриває здібності дитини, бачить у ній такі здатності, які батькам видаються не суттєвими, не значними. Вступники з високими показниками шкільної академічної успішності, зазвичай, ще й активні учасники наукових проєктів, громадських ініціатив, виховних івентів, вони відкриті до пошуку нових форм навчання й дозволя, що надзвичайно важливо для майбутнього вчителя. У школу сьогодні має прийти вчитель з оптимістичним світосприйнянням, активною позицією щодо розбудови ефективного й дружного шкільного простору.

Першочергового значення набуває в сучасних умовах стан здоров'я педагогів. Усе частіше психологи говорять про емоційне виснаження, професійне вигорання, психологічні несумісності й педагогічні конфлікти. Незаперечним є й той факт, що педагоги мають ненормований робочий день, достатньо часто нехтують вихідними й відпочинком, який витрачають на підвищення кваліфікації або суміщають його зі стажуваннями. Такий підхід є не дуже продуктивним, він нівелює і відпочинок, і професійні здобутки, бо в основі має багатозадачність і знижену ефективність одержаних результатів, тому так важливо орієнтувати вступників на відповідальне ставлення до свого фізичного й ментального здоров'я. Доцільно, на наш погляд, повернутися й до практики вступних співбесід, які давали змогу виявляти логопедичні проблеми вступників, оскільки мовлення вчителя – це зразок для наслідування, а в дошкільній і початковій освіті ще й елемент формування фонематичного слуху, важливого для розвитку усного й писемного мовлення. Обов'язковим, на нашу думку, є й запровадження традиції написання творчих робіт чи зв'язного висловлювання під час НМТ, оскільки такий підхід дає змогу оцінити рівень розвитку мовленнєво-мисленнєвих процесів абітурієнта, його загальної

грамотності, обізнаності з творами класиків і сучасників, із сучасними соціальними процесами.

Перспективними видаються напрями профорієнтаційної роботи, пов'язані з використанням діагностичних методик щодо професійного самовизначення, рівнів емпатії, комунікабельності, інтелектуального й життєво-творчого потенціалу. Доцільно проводити профорієнтаційні заходи не лише суто інформативного характеру, а у форматах інтерактивної взаємодії на рівні школи, закладу вищої освіти, табору відпочинку, гуртка за інтересами, риторичного клубу, де потенційний абітурієнт мав би змогу побачити переваги й недоліки роботи педагога, зрозуміти чи під силу йому працювати у ресурсному центрі, у групі з важкими підлітками, чи зможе він у разі потреби стати психологом, консультантом, працювати з дітьми, що мають посттравматичні синдроми.

Як же власне реалізувати ідею «сродної праці» у педагогічних закладах освіти? Думається, що проблему варто вирішувати комплексно: через створення педагогічних класів у ліцеях і гімназіях, де будуть викладатися елементи вступу до спеціальності, педагогічної майстерності, академічної риторики, художнього читання; при вступі надавати перевагу тим абітурієнтам, які мають досвід роботи в школі і педагогічний стаж; відкривати освітні заклади в структурі педагогічних ЗВО; що дасть можливість постійно нарощувати професійний потенціал, створюватиме високу мотивацію до опанування професією; розширювати напрями співпраці з територіальними громадами і готувати для них фахівців відповідного профілю, що сприятиме реалізації цільової підготовки; підвищувати престижність педагогічних спеціальностей на регіональному й державному рівні.